

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Koclířov u Svitav: poutní místo (mezi)národního významu v sekularizovaném státě

Autor práce: Jiří Jančík

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cíl práce a výzkumné hypotézy jsou stanoveny v jejím úvodu. Postrádám však více problémově zaměřené cíle dovolující i zobecnění získaných poznatků. Cílem práce by nemělo být pouze představit a charakterizovat zkoumané místo. Základní nedostatek předložené práce nelze spatřovat v jejím zaměření na studium jedné vybrané lokality, ale zejména v absenci definice jejího obecnějšího přínosu. Proč by kdokoli měl předložené práci věnovat pozornost, pokud se nezajímá přímo o Koclířov u Svitav? Neujasněnost v koncepci a představě o obecnějším přínosu předložené práce se pak promítá jak do formulace abstraktu, který nevykazuje patřičné náležitosti na tento typ textu obvykle kladené, tak se odráží v hypotézách či v samotném závěru práce. To, co činí práci po obsahové stránce problematickou, tedy není zvolené téma, ale způsob jeho zpracování a prezentace.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Autor při zpracování práce využil díla tuzemských i zahraničních autorů. Práce jsou odkazovány odpovídajícím způsobem. Postrádám aktivní a diskuzní využití odkazované literatury, jak v hlavní části, tak v závěru práce. Přestože seznam literatury obsahuje různorodé odkazy, způsob využití citovaných prací v hlavní části díla tomu neodpovídá. Například kapitoly věnované fenoménu poutnictví nebo problematice sekularizace vycházejí v prvním případě téměř výhradně z jednoho textu Nogy Collins-Kreinerové, resp. ve druhém případě z kapitoly publikované Tomášem Havlíčkem. Pokud se zmiňují práce dalších autorů, jsou jejich citace převážně přejaty právě z těchto dvou textů. Takový postup lze samozřejmě občasné využít, v rozsahu, v jakém je však aplikován v posuzované práci, je to neakceptovatelné. Možný argument o nedostupnosti literatury nelze uvažovat. K tématu existují i díla, která autor nevyužil, a přesto jsou poměrně snadno dostupná. Více pozornosti tak mohlo být věnováno kritické diskuzi klíčových konceptů, zejména poutnictví, kdy lze spolu s dalšími autory argumentovat, že samotný akt vydání se na pouť je spojený především se specifickým duchovním prožitkem něčeho, co člověka přesahuje, a nemusí být tedy výhradně nábožensky motivovaný. Toto tvrzení může právě dokládat i dění v sekularizovaných oblastech Česka, kde jsou poutní místa navštěvována a udržována skupinami aktérů, kteří sami sebe označují za nevěřící, kteří zde však také zažívají výjimečné pocity, na základě kterých svůj vztah k daným místům revidují a prohlubují.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Postup práce je představen zcela nevyhovujícím způsobem. Kapitola věnovaná metodice práce

obsahuje pouze velmi povrchní a neurčité informace, které nejsou ani podpořeny citacemi vhodné literatury. V případě realizovaných strukturovaných rozhovorů není ani diskutován způsob výběru respondentů, ani není provedeno kritické zdůvodnění otázek pokládaných v jejich průběhu. Taktéž není představen způsob realizace dotazníkového šetření, jehož výsledky byly v práci využity. V rozporu s tvrzením uvedeným až na straně 48, tedy v podstatě v druhé polovině práce, jsem dotazník uplatněný v tomto šetření v přílohách práce nenalezl.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Práce je dostatečně strukturovaná, není však zcela zřejmý vztah mezi jejími jednotlivými částmi, zejména mezi obecnější částí a vlastním výzkumem. Vlastní výzkumné poznatky nejsou vždy vhodným způsobem představeny a kriticky komentovány. To se týká zejména způsobu prezentace údajů získaných prostřednictvím strukturovaných rozhovorů. Kritickou analýzu a interpretaci získaných kvalitativních dat v žádném případě nelze nahradit pouze zařazením přepisů realizovaných rozhovorů do textu práce, jak bylo učiněno v případě posuzovaného díla. Autor si tak nejen velmi usnadnil naplňování předepsaných formálních stránek, zejména požadovaného rozsahu finálního díla, ale zvolený způsob prezentace dat, nikoli vlastních poznatků, vyvolává pochybnosti o celkovém ujasnění smyslu a účelu provedených rozhovorů. Grafické přílohy mohly být, vzhledem k jejich menšímu množství, zařazeny přímo do textu práce.

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Závěr práce má výrazně formální charakter, když obsahuje především komentář k v úvodu stanoveným hypotézám. Neobsahuje však v názvu kapitoly naznačená zobecnění či případnou širší kritickou diskuzi v průběhu zpracování práce získaných poznatků.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

Práce má celkový rozsah 75 stran včetně příloh, přičemž značná část její empirické části (celkem 13 stran) je tvořena pouhým přepisem záznamů realizovaných rozhovorů, nikoli jejich analýzou a interpretací. Rozsah práce je tak na dolní hranici akceptovatelnosti. Práce je relativně přehledně strukturovaná, seznam odkazované literatury je však nevhodně zařazen až za přílohami. Postrádám obvyklé seznamy tabulek a obrázků.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (*vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.*)

Autor ke zpracování práce nepochybně vyvinul určité úsilí, které však bylo vynaloženo rozporuplným

způsobem. Zejména závěr práce a částečně i její úvod nemají charakter kritické diskuze, včetně uvedení odkazů na relevantní poznatky dalších autorů a kritického zhodnocení celkového přínosu práce v kontextu příbuzných, již realizovaných výzkumů. V úvodu postrádám představení struktury práce. Metodika práce je prezentována zcela nevhodným způsobem. Jak jsem se pokusil naznačit výše, ne všechny výzkumem získané poznatky jsou vhodným způsobem analyzovány, interpretovány a diskutovány. Nekritické až mechanické používání některých slovních spojení, např. „německé Sudety“, je v tomto kontextu tolerovatelným nedostatkem. Z důvodů v posudku výše naznačených a při zohlednění nároků obvykle kladených na tento typ prací, proto po úvaze práci nedoporučuji k obhajobě.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

V čem spatřujete hlavní přínosy své práce, zejména v kontextu výzkumů v disciplínách religiální a kulturní geografie?

Přináší zkušenost získaná výzkumem specifické situace poutního místa Koclířov u Svitav nějaké poznatky využitelné i při analýze a interpretaci významu a role poutních míst, resp. fenoménu poutnictví obecně?

Datum: 30. 8. 2016

Autor posudku: RNDr. Zdeněk Kučera, Ph.D.

Podpis:

